

18:42 17:43

עליון המסע

לפרשת השבוע

פחד פ - פרנסה ח - חיים ד - דמיונות

אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק רבונה משלי ג'ג

הלימוד בגיליון מוקדש
אלף את jele
ניתן להקדיש ללא עלות את הגיליון

ראש השנה

חלומי של רשב"י בליל ראש השנה

פעם אחת חלם התנא רבי שמעון בר יוחאי חלום בליל ראש השנה. הוא ראה בחלומי בני אחותי יידרשו לשלם בשנה זו 600 דינריי זהב לממשלה בתור מס. רצה רבי שמעון להציל את קרוביו מההפסד הכספי הגדול. מה עשה? במשך השנה הוא שלח שליחים ונציגי מוסדות צדקה אל ביתם, והפציר בהם לתת צדקה יותר מרגילותם. למרות שבני אחותי היו אנשים אמידים ולהם חנות לבדי משי, הם הבחינו שהדוד רבי שמעון תובע מהם צדקה בסכומים גדולים יותר מהשנים הקודמות. כששאלו אותו לפרש השינוי, הוא סירב לגלות להם את הסיבה האמיתית, אך ציין כי "מוטב לתת צדקה ל'יעקב' רעב, מאשר ל'עשוי' שבע". הם לא ירדו לפרש דבריו והוא רק ביקש מהם לרשום כל סכום שהם מוציאים לצדקה. לקראת סוף השנה הגיע גייס של חיילים לעיר, והמפקד הטיל מס כבד על התושבים האמידים. על בני אחותי של רבי שמעון הוטל מס בסך 600 דינריי זהב. כשסירבו לשלם את הסכום הגבוה, הם הובלו למעצר עד שישלמו את המס שהוטל עליהם. הנשים המבוהלות רצו מיד אל רבי שמעון בר-יוחאי וסיפרו לו על החדשות. הוא הרגיע אותן, ואמר להן ללכת ולהביא אליו את הרשימה בה נכתבו כל סכומי הצדקה שחולקו על ידם במשך השנה. כשערך את החשבון הוא גילה שהם נתנו לצדקה 600 דינריי זהב - פחות שישה דינריים. לכו והביאו לי שישה דינריים, ואני אסדר את העניין על הצד הטוב ביותר" אמר רבי שמעון. הנשים הביטו עליו בהשתוממות גלויה. "דורשים מאתנו שש מאות דינריים ולא ששה" אמרו מופתעות. - "עשו מה שאמרתי לכן, הביאו ששה דינריים, והכל יהיה, בעזרת השם, בסדר גמור" אמר להן רבי שמעון. עם הכסף בידו, הלך רבי שמעון אל סגן המפקד ואמר לו כדברים האלה:

תרס"א - תשע"ד 1920-2013

מה אומרים על העלון?
נשמח לשמוע - 0506255911
elial@eca.gov.il

וכי מפקדך לא גזל ושדד מספיק רכוש לעצמו? ואיזו תועלת יש לך מזה? קח לך שישה דינריים אלו, עשה מעשה טוב וגם לך יהיה קצת כסף בכיס... למרבה הפלא, דבריו נכנסו ללבו של הסגן והוא שיחרר את היהודים. בדרך הביתה אמרו האחים לרבי שמעון: "כעת אנו מבינים מדוע הפצרת בנו לתת לצדקה, ואת דבריך על יעקב הרעב ועשוי השבע. אך מדוע לא סיפרת לנו שזו גזירה מן השמים, והיינו נותנים את כל הכסף בעונג ובשמחה?" "אם הייתי מספר לכם" השיב להם הדוד, "הייתם נותנים את הצדקה על-מנת להינצל מהגזירה. אני רציתי שתתנו את הצדקה 'לשמה', בלב טהור ובכוונות טובות. דעו לכם כי כל הוצאותיו של האדם נקבעות בראש השנה, ולכן כדאי להרבות בנתינת צדקה ככל האפשר, כדי שזכות הצדקה תגן עלינו ותמלטנו מכל גזירות קשות ופורעניות. [על-פי ילקוט שמעוני ויקרא, רמז

תרסה]

שנה טובה
ומתוקה

"מה לך כי נטפלת ליהודים אלו?"

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

בן ברטה ושלמה

העלון מוקדש לעילוי נשמת

זיסים אלכס

אליהו שלם בן מזל

שושנה בת ויקטוריה

זוהרה בת רחל

איציק הרוש

רפי גולן

ר' רחמים רובין

ברטה בת מרים

לאה חכמון בת מרים

יעקב אסטרק בן זהבה

שלמה בן שושנה

אברהם בן שושנה

מנהג הכפרות,

לבית המרוח של המוזג הכפרי היהודי, נכנס אורח יהודי בלבוש חסידי. מראהו

שונה לחלוטין מיתר האורחים המבקרים במקום זה, ונוכחותו במקום לא התאימה לנוף הסובב אותו. מה רצונך?", שאל בעל הבית את חסיד שנכנס אל בית המזיגה שלו והתיישב אל השולחן. מה לו לחסיד כמותו במקום זה, אפוף עשן מקטורת וספוג ריח חריף של יי"ש משכרותם של איכרים ושיכורים, על הרצפה שכובים איכרים שתויים, ושברי בקבוקי יי"ש. מה זה לחסיד- ועוד בליל ערב יום -הכיפורים" ??? רצוני ללון כאן הלילה", השיב החסיד בפשיטות. "דווקא כאן?!" תמה המוזג. "הלא תוכל למצוא לך מקום נוח יותר, נעים יותר ובאווירה התואמת את זהותך?", לא הבין המוזג את בקשתו של החסיד. אך החסיד לא ויתר. דווקא כאן הוא מבקש לעשות את הלילה. אין לו צורך בחדר מיוחד; כך הוא הסביר. אפילו אין הוא זקוק למיטה. הוא פשוט מבקש לשבת בחדר עד אור הבוקר ולהמשיך בדרכו. המוזג בראותו את עקשנותו של אורחו, לא סירב לו ונתן לו את הרשות להישאר ללון במקום. הייתה לו, לחסיד, סיבה טובה דיה בכדי להישאר שם. הוא היה אחד מחסידיו של הצדיק רבי אלימלך מליז'נסק. זה מכבר ניצתה בו תשוקה לראות את רבו באשמורת הבוקר של ערב יום- הכיפורים, בשעה שהוא עורך את מנהג ה'כפרות'. ביום האתמול הגיע אל הצדיק, וביקשו להניח לו להביט ב'כפרות' שלו. "מה יש כאן לראות?!", שאל הרבי בתמיהה. "אני רוצה לראות איך עורך הרבי את ה'כפרות'", השיב החסיד. "ואיך אתה עורך את הכפרות?", שאלו הרבי. החסיד נבון. "אני?!", גמגם, "אני קם באשמורת הבוקר, נוטל תרנגול לבן, וקורא את סדר ה'כפרות' מתוך הסידור: זה חליפתי, זה תמורת זה כפרתי". "כך גם אני עושה", נענה הרבי, "ואין בסדר הכפרות שלי משהו מיוחד שצריך להביט בו". "אולם אם רצונך לראות סדר כפרות מיוחד, שתוכל ללמוד ממנו, סע לכפר פלוני והיכנס לביתו של היהודי בעל בית המזיגה. אצלו תראה 'כפרות' מיוחד במינו, כפרות מסוג אחר ... 'החסיד לא התמהמה. חיש מהר רתם את סוסיו ובשעת ערב מאוחרת הגיע ליעדו. הוא ציפה לפגוש יהודי צדיק, בעל נפש נעלה - והתאכזב. לנגד עיניו התגלה בעל -הבית שהיה יהודי כפרי פשוט בתכלית. ובכל זאת, הרבי אמר ונתן את עצתו. הוא החליט להישאר במקום ולראות. לעקוב אחר המוזג היהודי, אולי בסדר הכפרות שלו יש משהו מיוחד יותר. יושב הוא בחדר, מצטנף בפינתו, משים עצמו כישן, אך עיניו עוקבות אחר הנעשה, ואוזניו כאפרכסת לכל הנשמע. שעת חצות. המוזג היהודי מתחיל לשלה את לקוחותיו. את חלקם הצליח לסלק בעדינות, אך את אלה השתויים לשכרה אשר אינם מבחינים בין ימינם לשמאלם, נאלץ לגרור החוצה בכוח, תוך גערות רמות. והחסיד יושב ומביט, ואינו מבין מה הוא עושה כאן. הבית התרוקן מיושביו. החלונות הפתוחים הפיגו את הריחות העזים והשיבו רוח לילה קרירה. האווירה בחדר השתנתה וקיבלה מראה אנושי. המוזג היגע התיישב אל השולחן, וכשהוא בטוח כי הכל נמים את שנתם ואין איש מביט על מעשיו, ממלמל לעצמו: "ערב יום הכיפורים היום. צריך לעשות 'כפרות'. הן יהודים אנחנו". "הביאי נא את פנקסי אשר על הארון", קרא לעבר אשתו. זו מיהרה להגיש לו פנקס קטן ובו רשימות צפופות בכתב-יד. הכפרי נוטל את הפנקס לידו, מעלעל בו ומתחיל לקרוא בינו לבין בוראו. שורה אחר שורה. והנה, החסיד שומע כי המוזג מקריא את כל חטאיו אשר חטא במשך השנה כולה. בפנקס נרשמו כל עבירותיו, יום יום, רישום מדוקדק. בעל הבית קורא והדמעות ניגרות מעיניו, שוטפות את פניו וקולו נשנק. הוא ממשיך ומונה את חטאיו, מתוודה עליהן ומתחרט בלב שלם, בזה אחר זה. כך עד העמוד האחרון של הפנקס. בכי קורע לב התפרץ מליבו. הוא נאנח מרה וקרא בקול שבור וכאוב: "ריבוננו-של-עולם! ראה נא, כל זאת עוללתי בשנה החולפת. הן תזכור כיצד חזרתי בתשובה בשנה שעברה. הבטחתי כי לא אוסיף לחטוא. והנה, רואה אתה, לא קיימתי. חטאתי והוספתי לחטוא. ועתה מה יהיה עלי. "?הוא ממרר בבכי ואינו יכול להירגע. ניכר עליו שצער אמיני וכנה הוא. החסיד יושב לו מכורבל בפינתו ומאזין לכל מילה. רטט של התרגשות עובר בו למראה היהודי שמתייסר מחטאיו, מתוודה ומתחרט באמת מעומק הלב. כשהתאושש קימעא ביקש מאישתו שתגיש לו פנקס נוסף. גם בו עילעל משהו, והחל לקרוא בו. בחלל החדר נשמעו כל צרותיו וייסוריו של הכפרי במשך השנה כולה. כל אחת נכתבה על ידו בפנקס ביום שאירעה. על חולי קשה שפקד את בני ביתו. פעם התנפלה עליו חבורת גויים וכיבדה אותו במכות רצח. ועל צרות שעוללו לו שיכורים בבית המרוח, על הפסד כספי ועוד ועוד... כך ממשיך היהודי וקורא בזו אחר זו את כל תלואותיו שמצאוהו השנה. והרשימה מתארכת. "אוי, ריבוננו-של-עולם!", פונה הוא שוב אל הקדוש ברוך הוא בתחינתו. "הלא ביקשתי ממך בשנה שעברה שתיתן לי שנה טובה ומתוקה. התפללתי שתעניק לי שנת ברכה, הצלחה וחיים טובים בלי צרות וייסורים. בכל ליבי בטחתי בך. האמנתי שאכן כך יהיה. "ומה היה?", הוא ממשיך. "ראה נא כמה צרות הבאת עלי במשך השנה. רבות כל כך סבלתי והתייסרתי. אך תמיד בך האמנתי". "אלא מה, ריבוננו של עולם, היום, ערב יום -הכיפורים. ביום זה חייבים להתרצות ולמחול זה לזה. על כן, הבה נתפייס, הבה ונתפייס ונעשה סולחה נמחל ונסלח אחד לשני, הבה נשתווה בינינו ונמחל זה לזה בלב שלם. ריבוננו של עולם, אתה תמחל ליעל כל הטרי עוונותי ופשעי שחטאתי נגדך בשנה החולפת כך אני לא חייב לך על חטאי שחטאתי, ותמחל לי מחילה גמורה עליהם. ואני, ריבוננו של עולם, אני אמחל ואסלח לך על כל ייסורי וצרותי. כך אתה - לא חייב לי מאום על הצרות שפקדוני אשתקד. שנינו פותחים מהיום דף חדש נקי לגמרי ללא רבב ... "החסיד, מפינתו, מתחיל רק עכשיו להבין על מה ולמה נשלה לכאן. הנה הוא רואה כיצד נוטל המוזג היהודי, שעניו נפוחות מבכי, את שני פנקסיו, פנקס אחד של החטאים ופנקס שני של הצרות וייסורים. כורכם זה בזה, ומסובבם מעל לראשו כשפיו אומר את מילות הכפרות: "עתה, אחרי שסלחנו זה לזה ונתרצינו, נעשה את מנהג הכפרות: 'זה חליפתי, זה תמורת, זה כפרתי' ... 'בשביל החסיד היה זה שיעור מוסר חי ממש, מנהג כפרות מיוחד במינו מעין זה, לא ראה הוא מימיו.

בני לא קדיחות

שוטר תנועה עצר טיפס לבדיקה שגרתית ומבקש רישיונות וביטוח. הוא מסתכל ורואה שהכול תקין, אבל אז הוא רואה שהטיפס לא חוגר חגורת בטיחות. הוא שואל אותו "למה אתה נוסע בלי חגורה"? עונה לו הטיפס: "מה אתה רוצה? המכנס יושב עלי טוב!"

האור החיים הקדוש
הרב ראובן אסף
פ"ט
"האור החיים"

פתח להיכל הפרנסה - השמש נוטה מערבה, והיום הקדוש, ראש השנה, נכנס במלא תקפו ותפארתו. מביתו שברחוב יחזקאל צועד הרב אלבו אל היכל הישיבה הקדושה, כדי להתפלל את תפילות היום הקדוש. "ברכו את ה' המבורך" הוא מרעים בקולו חוצב הלהבות, כשהמוני המתפללים מרעידים בקולם את קירות הבניין. התפילה האדירה מסתיימת, ולאחריה מוכרים הגבאים את "פתיחת ההיכל של הפרנסה", הידועה בסגולותיה הרבות. הרב ביטון מספר על אחד מבוגרי הישיבה שנהג לצעוד מביתו שבמערב ירושלים מדי שנה לישיבה בימים הנוראים, רק כדי לקנות את פתיחת ההיכל הזה. ואכן, המאמץ נשאל פרי, והוא הפך ברבות השנים לעשיר גדול. לאחר תפילת "עלינו לשבח" הנאמרת בצוותא על ידי כל המתפללים במנגינה החגיגית השמורה לימים הנוראים צועדים כולם בסך אל עבר כותל המזרח, לברך ולהתברך לשנה טובה ומתוקה מפיו של ראש הישיבה, המברך את כולם במאור פניו המיוחד, שובה הלבבות. ראש הישיבה הנערץ, שהפך יהודים רבים כל כך לאברכים יקרים ובני תורה ידוע בברכותיו שעושות פרי. כוכבי הבוקר עדיין לא פינו את מקומם למשמר החמה הנכנס, כאשר נראה ראש הישיבה עטור בטליתו וממהר לתפילת שחרית הנאמרת בוותיקן, כמנהג בני עדות המזרח המקפידים שלא לישון כלל במשך שני ימי ראש השנה. לפני התיבה עוברים החזנים הרב יהודה יאיר, מרבני בית הכנסת מוסיף, הרב אריה לב טוב, המנהל את אמירת הסליחות בכל ארבעים ימי הרצון, והרב שמואל ריאחי, המשמש גם בעל תוקע. בשנים עברו היה ראש הישיבה בעצמו משמש בעל תוקע, אך לאחר שספסלי בית המדרש נתרבו והאולם הגדול דורש קול גבוה יותר הוא מעדיף שהרב ריאחי בקולו הגבוה ובדייקנותו המופלאה יוציא את הרבים ידי חובתם. לפני התקיעות עולה ראש הישיבה אל הבמה, וכשהוא מעוטף בטלית הוא נושא את דרשתו המיוחדת, הנמשכת ארבעים דקות. כל מי ששמע אי פעם את דבריו חוצבי הלהבות לא יכול היה שלא להתפעם ממתנת האלוקים הטמונה בכישרונו הרטורי המיוחד וביכולת השפעתו המופלאה, אך דרשת ראש השנה היא משהו אחר, משובח ומעולה הרבה יותר. כפרפרים הנצמדים אל האור סובבים השומעים את ראש הישיבה באוזניים כרויות.

הרב עובדיה

יוסף זצוק"ל

מגלים ביחד את פרשת השבוע

פרשת השבוע

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה

סימני ראש השנה

הלכה שמואלית

דמעות בתפילה

לקראת סיום סדר הסליחות, נהגו הספרדים לומר פיוט "אליך ה' נשאתי עיני", ובפיוט זה אנו אומרים "העבר חטאתי אֵלֹקֶיךָ יְשׁוּעָתִי, וגם אֶת דַּמְעָתִי שִׁימָה בְּנֶאֱדָרְךָ". כלומר, מבקשים אנו מה' יתברך, שישמור את דמעותינו ושיהיו נראות לפניו, כדי לקבל את תשובתינו ואת תפילותינו. גם מי שלא בוכה בשעת אמירת הסליחות, רשאי להזכיר פיוטי סליחות שמוזכר בהם ענין הבכי והדמעות. ויכווין על הדמעות שמוריד בשעה שבאמת מוריד דמעות. וכמובן שתפילה בדמעה לא שבה ריקם, וחשוב מאד בפרט בתפילות הימים הנוראים, שיתפלל אדם מתוך בכיה, באהבת ה' וצער על שנתרחקו מאתו בעוונותינו.

הלכות - החפץ חיים
ציורים, סעיף י' - ולפעמים יצויר שמותר לגלות. אם יודע שלמשודכת יש מחלה פנימית אשר אינה גלויה לכול, והחתן אינו יודע מזה. אך צריך להיזהר שיושלמו כל הפרטים. ואם לא ידע את הדבר מעצמו רק שמע מאחרים, אין לו לגלות אלא רק במקרה שיודע שהחתן לא יעשה דין לעצמו, אלא יחוש ויחקור היטב.

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

שבת שלום

